

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania T. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o wysokość zadłużenia z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 lutego 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołująca się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

T.K. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 3 czerwca 2016 r. Odwołująca się wniosła o zwrot kwoty 53.010,75 zł, która została, w jej ocenie, przekazana na konto organu rentowego w dniu 3 czerwca 2008 r. z należącego do niej, zabezpieczonego w sądzie, depozytu od dłużnika J. K..

Wyrokiem z dnia 13 października 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 24 września 2020 r., oddalił apelację odwołującej się od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

W skardze od powyższego wyroku odwołująca się zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik spraw, tj.:
(-) art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 391 § 1

k.p.c., przez jego niezastosowanie w zakresie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z dodatkowej opinii od innego biegłego z zakresu rachunkowości, gdy w obliczu braku rzetelnego i kompleksowego wyjaśnienia zgłaszanych przez odwołującą się zastrzeżeń, środek ten był niezbędny do wykazania faktów mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy; (-) art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., które wpływa na możliwość poddania orzeczenia Sądu drugiej instancji kontroli kasacyjnej, polegające na braku wskazania w uzasadnieniu przez Sąd drugiej instancji przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej relacji odwołującej się, w tym zwłaszcza jej zastrzeżeniom do prawidłowości ustaleń i konkluzji biegłego z dziedziny rachunkowości; (-) art. 378 § 1 w związku z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. ogniskujące się na nierozpoznaniu sprawy przez Sąd *ad quem* w granicach apelacji, polegające na niedokonaniu zbadania, analizy i oceny większości zarzutów apelacji z uwzględnieniem ich sprecyzowania oraz rozwinięcia w jej uzasadnieniu, w tym zarzutów w zakresie sprzeczności ustaleń Sądu z zebranych w sprawie materiałem dowodowym i błędnej oceny dowodów z przesłuchania odwołującej się i opinii biegłej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność. W tym zakresie wyjaśniła, że w pierwszej kolejności przeciwko kwestionowanemu rozstrzygnięciu został skierowany zarzut naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez niedopuszczenie przez Sąd drugiej instancji dowodu z uzupełniającej opinii innego biegłego z dziedziny rachunkowości, w celu usunięcia wątpliwości wymagających wiadomości specjalnych. W ocenie skarżącej, biegła sprzeniewierzyła się wymogom pracy specjalisty sądowego, lekceważąc obowiązek rzetelnego, pełnego, logicznego i spójnego formułowania wniosków w oparciu o kompleksową analizę zebranego w sprawie materiału dowodowego. W obliczu skutecznego podważenia poprawności opinii biegłej z zakresu rachunkowości przez odwołującą się, należało podać w wątpliwość prawidłowość sporządzonych przez biegłą opinii i w konsekwencji dopuścić dowód z opinii innego biegłego.

Skarżąca stwierdziła także, że naruszenie art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. wpływa na możliwość poddania orzeczenia Sądu drugiej instancji kontroli kasacyjnej i polega na braku wskazania w uzasadnieniu przez Sąd drugiej instancji przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej relacji odwołującej się, w tym zwłaszcza jej zastrzeżeniom do prawidłowości ustaleń i konkluzji biegłego z dziedziny rachunkowości, nie uwzględnił wyводу T. K. i jednocześnie zaniechał wskazania przyczyny takowego stanowiska.

Oczywistą zasadność skargi powiązano też z zarzutem naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., które miały istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem Sąd Apelacyjny, w swoim uzasadnieniu, odniósł się do zarzutów skarżącej przedstawionych w apelacji w bardzo lakoniczny sposób, zaniechał merytorycznego ich rozpatrzenia poprzestając na ogólnikowym uznaniu ich za niezasadne oraz uznał poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne za prawidłowe i w pełni zaakceptował ich ocenę. W ocenie skarżącej, w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny w (...) nie dopełnił wymagań stawianych mu w powołanych powyżej przepisach. Nie rozważywszy należycie zarzutów apelacyjnych, Sąd ten aprobuując ustalenia faktyczne i ocenę dowodów Sądu pierwszej instancji, nie odniósł się do tych ustaleń i ocen, które były kwestionowane przez odwołującą się w ramach apelacji, co czyni niniejszą skargę kasacyjną oczywiście uzasadnioną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powołanej przez skarżącą, należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie*

naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Przy czym podkreślić należy, że w judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której oczywista zasadność skargi kasacyjnej miałyby polegać na oczywistym naruszeniu przepisów procesowych, gdyż, stosownie do art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., skargę można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżący więc musi

wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), iż kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lipca 2014 r. w sprawie I PK 316/13 (LEX nr 1511811), wyraził trafny pogląd, że w sytuacji, gdy skarga kasacyjna nie zarzuca obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy naruszenie przepisów prawa procesowych wskazanych przez nią w podstawie kasacyjnej mogło mieć - rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu, lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy ten wpływ był (mógł być) realny, a można to stwierdzić dopiero wówczas, gdy w skardze zostanie podniesiony adekwatny w konkretnych okolicznościach faktycznych zarzut obrazy prawa materialnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I PK 208/13, LEX nr 16460590). Innymi słowy, możliwość uznania przez Sąd Najwyższy orzeczenia Sądu drugiej instancji za merytorycznie błędne uzależnione jest od oceny materialnoprawnych zarzutów, a skoro ich nie powołano w skardze kasacyjnej, to nie sposób przyjąć, że nawet jeśli w rzeczywistości do naruszenia wskazanych przepisów doszło, to mogło to mieć wpływ na wynik sprawy.

W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że skarżąca przy pomocy zarzutów naruszenia przepisów postępowania powinna była zmierzać do wykazania, że wadliwość procedowania przez Sąd drugiej instancji była na tyle istotna, że doprowadziła do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) prawa materialnego będącego podstawą rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym orzeczeniu. Wynik sprawy bowiem, to jej rozstrzygnięcie, które jest oparte na przepisach prawa materialnego zastosowanych w ramach subsumcji ustalonego w sprawie stanu faktycznego pod właściwy przepis. Inaczej rzecz ujmując, zarzuty

naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, lecz muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego, który stanowi rzeczywistą podstawę prawną rozstrzygnięcia. Dlatego powołanie przez skarżącą zarówno w podstawie zaskarżenia, jak i we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania wyłącznie zarzutów procesowych uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły uchybienia o tak znacznym ciężarze gatunkowym, że doprowadziły do wydania nieprawidłowego orzeczenia.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.